

BARTIN ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI NO: 29
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ YAYIN NO: 02

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI İSLAMOFOBİ VE
TERÖR SEMPOZYUMU
(01-02 ARALIK 2016)

BİLDİRİLER KİTABI

Editörler

Prof. Dr. Azize TOPER KAYGIN

Yrd. Doç. Dr. Cüneyd AYDIN

Editör Yardımcısı

Arş. Gör. Nihat DURMAZ

Bartın 2017

Bartın Üniversitesi Yayınları No: 29

İslami İlimler Fakültesi Yayın No: 02

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI İSLAMOFOBİ VE
TERÖR SEMPOZYUMU
(01-02 ARALIK 2016)

BİLDİRİLER KİTABI

Editörler

Prof. Dr. Azize TOPER KAYGIN

Yrd. Doç. Dr. Cüneyd AYDIN

Editör Yardımcısı

Arş. Gör. Nihat DURMAZ

Bartın 2017

Bu kitap Bartın Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 17/04/2017 tarih ve 2017/08 nolu kararı ile basılmıştır.

© Copyright

Bu eserin tüm yayın hakları Bartın Üniversitesi Rektörlüğü'ne aittir. Rektörlüğün yazılı izni olmadan kitabın tümünün ya da bir kısmının elektronik, mekanik veya fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bu kitapta yer alan tüm bildirilerin bilim ve dil bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir

Eser Adı : Bartın Üniversitesi Uluslararası İslamofobi ve Terör Sempozyumu

Kapak Tasarımı : Bekir Erdoğan

Dizgi : Bekir Erdoğan

Baskı Adedi : 500

ISBN : 978-605-9895-13-2

Birinci Baskı : 2017

Kütüphane Bilgi Kartı

Bartın Üniversitesi Uluslararası İslamofobi ve Terör Sempozyumu
(01-02 Aralık 2016): Bildiriler kitabı / Editör Azize TOPER KAYGIN,
Cüneyd AYDIN; Editör Yrd. Nihat DURMAZ. Bartın Üniversitesi, Bartın
2017.
636 s. ; 24 cm.
Kaynakça var.
1. İslam dini 2. İslamofobi 3. Cihad-İslam dini 4. Terör

Baskı : Mutlu Basım Yayın-Bahri Mutlu • mutlubasim@gmail.com

Cilt : Sağlam Mücellit Mat. ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti.

DEĞERLER EĞİTİMİ'NDE SEVGİ VE SAYGI ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA HADİSLERİN ROLÜ

Erdoğan KÖYÇÜ*

ÖZET

İnsanın yaratılışından bugüne kadar değer kavramı hep var olagelmıştır. 1995 yılından itibaren sistematize edilmeye başlayan Değerler Eğitimi, bugün ilkokulundan üniversiteye kadar her kademe verilmektedir.

2013 2014 Eğitim öğretim yılında Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim İDKAB Bölümünde verdiğimiz Değerler Eğitimi dersinde en çok öne çıkan kavramlar sırasıyla sevgi, saygı ve ahlâk kavramlarıdır.

Sevgi ve saygı kavramı uygulamış olduğumuz ankette de 1 ve 2.sırayı alınca Bartın Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Uluslararası Terör ve İslamofobi Sempozyumunda *Değerler Eğitiminde Sevgi ve Öğretimi Bağlamında Hadislerin Rolü* adı altında bir tebliğ sunmanın faydalı olacağı düşüncesinden hareketle bu tebliği hazırladık.

Terör ve İslamofobi kavramları, Müslümanları yaşadıkları toplumdaki tecrid edip, onlara zarar vermek amacıyla Batının sinsi bir plan ve projesinin ürünüdür. İslam kelimesinin manası, teslimiyet ve güveni Müslüman kelimesi ise selametin kaynağı olan kendisini güvenilebilecek, kişileri tavsif için kullanılmıştır. İslam, sevginin, saygının, adâletin, barışın ve muhabbetin billurlaştığı bir dindir. İslam'ın tasvip etmediği nefret ise sevginin, saygının, adâlet, barışın ve muhabbetin asliyetinden ve safiyetinden çok uzak olan zulmün, kargaşanın tezahürleridir. İnsanlığın bugün içine düştüğü huzursuzluğun ve güvensizliğin ana kaynağı, değerlerimizden sevgi ve saygıdan uzaklık, nefret ve kinin hâkimiyetidir.

Değerler Eğitiminde en önemli yeri işgal eden sevgi ve saygı öğretimi bağlamında hadislerin rolünün üniversite eğitimi müfredat programında önemli bir yere sahip olduğunda şüphemiz yoktur. Tebliğimiz de bu hususun aydınlatılmasında bir nebze fayda sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Değerler, Eğitim, Sevgi, Saygı, Nefret.

THE ROLE OF HADITHS IN THE INCLUSION OF LOVE AND RESPECT IN EDUCATION OF VALUES

ABSTRACT

Concept of value has always existed from the creation of man to today. Values Education which started to be systematized since 1995 is given every level from primary school to university.

The most prominent concepts in the Value Education of Education course that we give at the Primary Education of Religion Culture and Education of Ethics in Bartın University Faculty of Education in 2013 and in 2014 are the concepts of love, respect and morality respectively.

We prepared this paper with the thought that it would be useful to present a communication under the name of the role of the hadiths in the context of love

* Yrd. Doç. Dr. Bartın Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi,
ekoycu@bartin.edu.tr.

and education in the Values Education in the International Terror and Islamophobia Symposium at the Bartın University Islamic Sciences Faculty in the first and second surveys on the concepts of love and respect.

The concepts of terrorism and Islamophobia are the products of an insidious plan and project of the West in order to isolate and harm muslims from their communities. The meaning of the Islamic word, the surrender and confidence of the muslim vocabulary is used to describe the person who can be relied upon as the source of the salvation. Islam is a religion that is shaped by love, respect, honor, peace and love. The hatred that Islam does not approve is the manifestations of persecution, turmoil, love, respect, justice, peace and love that are far from its realness and purity. he main source of uneasiness and insecurity that humanity has fallen into today is the distance from love and disrespect to our values, the domination of hatred and hatred.

Values can't be denied hadiths's role on the context of love and respect teaching, which occupies the most important place in education, has an important place in the university education curriculum. Our communiqué will provide some benefit in illuminating this point.

Key Words: Values, education, love, respect, morality.

1-Sevgi Kavramı

“Hubb” kelimesi, “buğz” kelimesinin zıddıdır. Esmâu'l-Husnâ'dan olan “Vedûd” kelimesi muhabbet anlamına gelmektedir. “muhib” seven, “mahbûb” sevilen anlamlarına gelen kelimeler aynı kökten türemiştir.¹ Yine aynı kökten, “habbe”, “hububât” tohum-tohumlar anlamlarına, “hubb”, “muhabbet” kelimeleri ise Acem Üzümü anlamına gelmektedir.² Ayrıca “Habbetu'l-Kalb” kalpte bir şeyin oluşması (ürün vermesi) anlamı da vardır.³ “Hubb”, “Vudd” sevgi ve sadakât anlamlarına da gelmektedir.⁴

Aşk, “İşk” kelimesinden mastardır. Aşırı sevgi anlamına gelmektedir. “Hub mu? Aşk mı? daha çok övgüye layıktır?” diye sorusuna :“Hub” sevgidir. Çünkü aşka ifrat vardır.”⁵ cevabı verilmiştir.

Türkçemiz de sevgi ile eş anlamlı kabul edebileceğimiz “sevdâ” kelimesi de “insanı oluşturan dört hil’atten biri, bu hilatten oluşan düşünce, merak, aşk, sevgi, aşırı sevgiden ileri gelen bir tür hastalık, istek, heves, kara”⁶ anlamları yüklenmiş bir kelime olarak karşımıza çıkmaktadır.

“İbrânice, Süryânice ve Arapçanın da içinde bulunduğu bütün Sâmî dillerinde “rahime” kökünün anlamı, sevmektir.⁷

Sevgi, muhabbet ve aşk kelimeleri zaman zaman birbirlerinin yerlerine kullanıldığı da olmuştur. “Hub”, “muhabbet”, “meveddet” tarih boyunca farklı

¹ İbn Manzûr, *Lisânu'l-Arab*, Dâru Sâdir, Beyrut, trz. “Habbe” mad. c.I, s.289.

² İbn Manzûr, *Lisânu'l-Arab* “Aşk” mad. c.X, s.252.

³ el-Fîruzabâdi, *el-Kâmusu'l-Muhîd*, 2.Baskı, Dâru'd-Deyyân li't-Turâs, Muessesetu'r-Risâle, Beyrut, 1987. “Hub” mad. s.91.

⁴ Halil el-Curr, *el-Mu'cemu'l-Arabi'l-Hadîs*, “Habbe” mad. s.419, Mektebetu Larousse, Paris, 1973.

⁵ *Lisânu'l-Arab* “Aşk” mad. c.X, s. 252.

⁶ Özön, Mustafa Nihat, *İnkılap ve Aka Yayınları*, İstanbul, 1983. “Sevdâ” mad. s.918-919.

⁷ Akdemir, Salih, *İslamiyet-Hristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, Ankara Üniversitesi Yayinevi, Ankara, 2013, “Sevgi” mad. c. II, s. 670.

anlamlarda kullanıldıkları gibi bir birbirlerinin yerlerine de kullanıldıkları da vâkidir⁸

“Sevgi, her çeşit mesafeyi aşan bir yakınlığın tecrübesidir. Sevgi, Allah’ın insan ilişkisinin temelini oluşturmaktadır.”⁹ Sevginin alt değerleri olarak şefkât, dostluk, paylaşma, hoşgörü, hayırseverlik, merhamet ve iyiliği sıralayabiliriz.¹⁰

“*Rahmetim (sevgim)*¹¹ *gazabımı geçti.*”¹² hadisinde Allah’ın rahmetinin tecellisinin, sevgide billurlaştığını söyleyebiliriz.

Hıristiyanlıkta sevgi şu şekilde ifade edilmiştir: “Sevgi, Hıristiyan Tanrı tasavvurunun merkezidir. “Tanrı, sevgidir.” (Yuhanna’nın 1. Mektubu, 4:8.) ...Kurtuluş, sevgi yoluyla gerçekleşir. Tanrı, sevginin koşulsuzluğu İsa Mesih’in yaklaşımına göre insanın en yüksek yaşam ve davranış ilkelerini oluşturmaktadır. Temel emir, insanın Tanrı ile ilişkisinde sadece sınırsız bir sevgiyi esas almaması, aynı zamanda kendisiyle ve birlikte yaşadığı diğer insanlarla olan ilişkilerinde de bunu başarmasıdır. (Matta, 22:37-40.)¹³ Buna özellikle günahların affedilmesi ve cezalardan vazgeçilmesi iyâkâtı da dâhildir. Şefkâtle yapılan bir af ile ilâhî ve insanî sevgi hakikat olur. İnsanın varlığı (ilâhî ve beşerî) sevgiyle koşulsuz kucaklanılmışlık tecrübesine ulaşıncâ mükemmelleşir.”¹⁴

Sevgi ve saygı kelimeleri genellikle birlikte kullanıldığı için biz tebliğimizde sevgi-saygı kelimelerini beraber yazma yerine tek sevgi kelimesini kullanmanın daha tutarlı olacağını düşünüyoruz. Bizce sevgi, saygı kelimesini de içinde barındıran daha geniş bir kelime olduğuna kâniyiz. Zira seven bir kimseye, saygı duyulabilir. Sevmeyen, sevemeyen, acımayan, acıyamayan kimse ve toplulukların saygıdan nasibi yoktur.

2-Değerler Eğitimi Tarihi

“Değer”, günlük kullanım dilinde bir eşya veya bir kimseye verdiğimiz kıymetin göstergesi olarak ifade edebileceğimiz bir terimdir.

“Erdem” ise: “Birey tarafından içselleştirilmiş insan onuruna yaraşan, çoğunlukla toplumsal olarak ve dinî açıdan onaylanan değerler olarak kabul edilmiştir.”¹⁵

Değerler Eğitimi Tarihi’nin başlangıcı olarak ele alabileceğimiz “*Her şeyin ismini öğretti.*”¹⁶ âyetinden hareketle insanın yaratılışı ile başladığını söylememiz mümkündür. Yüce Allah’ın, peygamberleri aracılığıyla mesajını insanlara ulaştırması, hak ile bâtil olanı, helâl ile haramı bildirmesi, onu doğru yola

⁸ Uludağ, Süleyman, *DİA*, İstanbul,1988-2013. “Aşk” mad., c. XI, s. 11-17.

⁹ Akdemir, Salih, *İslamiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, “Sevgi” mad. c. II, s. 670.

¹⁰ <http://www.insanidegerleregitimisi.com/sayfakat.php?degerID=4>. Erişim Tarihi:13.12.2016.

¹¹ “Rahmet” kelimesini “sevgi” olarak tercüme edilmiştir. Bkz. Akdemir, Salih, *İslamiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, “Sevgi” mad. c. II, s. 670.

¹² Hadis, Hemmâm b. Münebbih’in (ö.101/718) nüshasında:“Rasûlullah (s.a.s.) “Allah Tealâ, mahlukâtı yarattığında arşın üstünde ve kendi (manevî) nezdinde bulunan Lehv-i Mahfûz’da (Saklı Kitap):“*Benim rahmetim, gazabıma gâliptir.*” yazdı.” buyurdu: şeklindedir. Bkz. Hemmâm b. Münebbih, *İlk Hadis Mecmûlârından Hemmâm b. Münebbih’in Hadis Mecmûası*, (trc. Mehmet Râğb İmamoğlu), Doğu Matbaası, Ankara,1966. s.12.

¹³ *Kitab-ı Mukaddes*, İstanbul Matbaacılık, İstanbul,1974. Matta, 22/34-40.

¹⁴ Thurner, Martin, *İslamiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, Ankara Üniversitesi Yayınevi, “Sevgi” mad. c. II, s. 672.

¹⁵ Kaymakcan, Recep, Meydan Hasan, *Ahlâk ve Değerler Eğitimi*,2.Baskı, Dem Yayınları, İstanbul,2016. s.27

¹⁶ Bakara,2/31.

ulaştırması için kitaplar göndermesi insana verdiği değerden kaynaklanmaktadır. Yüce Allah, insana değer vermiş onu Ahsen-i takvim üzere yaratmış¹⁷ ancak yanlış davranışları sebebiyle değerlerini kaybetmesi neticesinde Esfel-i Sâfiline¹⁸ düşmemesi için hiç bir sebep yoktur.

Bu hususta güzel bir değerlendirmeye de yer vermek istiyoruz: “Üstün ve şerefli bir varlık olarak yaratılmış olan insan hem madde hem de mana âlemini bu üstünlük ve şerefe yakışır bir şekilde imar etmekle görevlendirilmiştir. Bu görevi gerçekleştirebilmek için ihtiyaç duyacağı yetenekler kendisine bahşedilirken iyilik ve kötülüğün yolları da gösterilmiştir. Kendisinden beklenen; hayat yolculuğu boyunca emanetçisi olduğu kıymetli yetenek ve imkânları kötülöklere gömmeyip, tertemiz koruyarak hem dünya hem de âhiret mutluluğuna erdirmektir. İnsanların büyük kısmının paylaştığı gerçek davranış standartları olan değerler ile insan davranışlarının ve insanlar arasındaki ilişkilerin belirleyicisi olan ahlâk, insanın bu yolculuğunda ona rehberlik eder. Bir yönüyle de insanın değerler ve ahlâktan nasibi onun yolculuğunun huzur, istikâmet ve semeresini belirler.”¹⁹

“Değerler Eğitimi’nde ilke, yöntem ve teknikler, araç ve materyaller ebeveyn ve eğitimcilerle yol gösterme açısından önemlidir. Ancak unutulmaması gereken temel ilke değerler eğitiminin bir takım teknikleri öğrenmek ya da paket program ve kitapları alıp sınıfta uygulamaya çalışmaya indirgenemeyecek kadar insana bağılı olduğudur. Değerler Eğitimi her şeyden çok eğitimcinin üretkenliğine, rol modelliğine ve öğrenciyi arzu edilen değerlerin yaşandığı ortamlarla hem dem edebilme kabiliyetine bağılıdır.”²⁰

UNESCO tarafından 1995 yılından bu yana dünyanın birçok ülkesinde uygulanan *Yaşayan Değerler Eğitimi (Living Values Education)*²¹ programını desteklemiş ve 2001 yılından itibaren teknik ve mesleki eğitim alanındaki çalışma programlarına (*TVET-Technical and Vocational Education and Training*) değerleri adapte etmiştir. (UNESCO,2005)²²

Türkiye’de ise değerler ile ilgili ilk çalışmaları yapan Erol Güngör’dür.²³

¹⁷ Tin,95/4.

¹⁸ Tin,95/5.

¹⁹ Kaymakcan, Recep, *Ahlâk ve Değerler Eğitimi*, s.11.

²⁰ Kaymakcan, Recep, *a.g.e.*, s.14.

²¹ “Değerler Eğitimi’nin sistematik olarak başlatıcısı olarak tavsif edebileceğimiz Brahma Kumaris adlı eğitim kuruluşu tarafından 1995 yılında hazırlanan Batı Dünyası’nda “*Living Values Education*” adıyla tanınan ve ülkemizde de “*Yaşayan Değerler Eğitimi*” diye anılan “*Daha İyi Bir Dünya İçin Değerlerimizi Paylaşıyoruz*” adlı proje ile Aile Çift ve Eğitim Psikoloğu Dianne Tillman tarafından sistemleştirilen ve daha sonraki yıllarda geliştirilmeye devam edilen, 60’ın üzerinde ülkede halen kullanılmakta olan programın içeriğinde yer alan sevgi, saygı, barış, hoşgörü, özgürlük, mutluluk, iş birliği, dürüstlük, alçakgönüllülük, sorumluluk, yardımseverlik, çevre duyarlılığı, sadelik 12 evrensel değer vardır.” Bkz. <http://www.livingvalues.net>. Erişim Tarihi:18.12.2016;

Bu konuda yazılan bazı kaynak kitaplar: 1-Diana Tilmann-Pilar Quera Colomna, *LVEP Educator Training Guide*, 2-Diana Tilmann, *Living Values Parent Groups: A Facilitator Guide*, 3-Julie Duckworth,*The Little Book of Values*, Bkz. http://www.goodreads.com/author/show/855258.Diane_Tillman Erişim Tarihi: 18.12.2016.

²² Kaymakcan, Recep, *Ahlâk ve Değerler Eğitimi*, 2016. s.34.

²³ Kaymakcan, Recep, *a.g.e.*, s.25.

3-Ahlâk ve Değerler Eğitiminin Önemi

“İnsanlığa dünyada insanca bir yaşam ve bu yaşama bağlı olarak huzur ve refahın, âhirette de felâhın ilkelerini göstermek üzere gelen peygamberlerin misyonlarından biri temel ahlâkı güçlendirmek olmuştur. Kur’ân-ı Kerîm’de bu misyonun önemini peygamberlerin toplumları ile ilişkileri anlatılırken inanç ile birlikte en çok üzerinde durulan konuların sosyal, ticârî ve cinsel sapıklıkların iyileştirilmesine ilişkin oluşundan anlamak mümkündür.”²⁴

“İnsanlığa insanca yaşamın temel kodlarını öğretme misyonunu temsil eden nübüvvet halkasının son temsilcisi Hz. Muhammed (s.a.s.):“ *Ben ancak ahlâkî güzellikleri tamamlamak için gönderildim.*”²⁵ hadisiyle insanlık için *Ahlâk ve Değerlerin Eğitimi*’nin önemini açık bir biçimde dile getirmektedir. Öte yandan hadis nübüvvet silsilesinin temel misyonunun,“ahlâkî güzellikleri tamamlamak” olduğunu da ima etmektedir.²⁶

4-Değerler Eğitimi’nde Sevgi ve Saygı Öğretimi Bağlamında Hadislerin Rolü

Değerler eğitimcilerinin marifetiyle hadis metinlerinde geçen sevgi ve saygı kavramlarının öğretimi sayesinde birbirine sevgi ve saygı duyguları içinde yetişen fertlerin yaşadığı aile ve toplumda huzur ve sükûnun temininin mümkün olabileceği bu sayede kaos ve terörün de nasıl ortadan kalkabileceği hususunda öncelikle ayetlerden ve hadislerden yararlanmanın yanında bazı ilim adamı ve mütefekkirlerin yorumlarına da yer vereceğiz.

4.1. Din Sevgi ve Nefretten İbaretir

Hz. Âdem (a.s.) oğulları Kâbil ve Hâbil’in kıssasında sevgi yerine nefret ön plandadır. Yüce Allah, bu hâdiseyi bize ibret olsun diye beyan etmiştir:“(Ey Muhammed!) Onlara, Âdem’in iki oğlunun haberini gerçek olarak oku. Hani ikisi de birer kurban sunmuşlardı da, birinden kabul edilmiş, ötekinden kabul edilmemişti. Kurbanı kabul edilmeyen,“Andolsun seni mutlaka öldüreceğim” demişti. Öteki, “Allah, ancak kendisine karşı gelmekten sakınanlardan kabul eder” demişti. “Andolsun! Sen beni öldürmek için elini bana uzatsan da ben seni öldürmek için sana elimi uzatacak değilim. Çünkü ben Âlemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım.” “Ben istiyorum ki, sen benim günahımı da, kendi günahını da yüklenip cehennemliklerden olasın. İşte bu zâlimlerin cezasıdır.” derken nefsi onu kardeşini öldürmeye itti de (nefsine uyarak) onu öldürdü ve böylece ziyan edenlerden oldu. Nihayet Allah, ona kardeşinin ölmüş cesedini nasıl örtüp gizleyeceğini göstermek için yeri eşeleyen bir karga gönderdi. “Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar olup da kardeşimin cesedini örtmekten âciz miyim ben?” dedi. Artık pişmanlık duyanlardan olmuştu. Bundan dolayı İsrailoğullarına (Kitap’ta) şunu yazdık: “Kim, bir insanı, bir can karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın öldürürse, o sanki bütün insanları öldürmüştür. Her kim de birini (hayatını kurtararak) yaşatırsa, sanki bütün insanları yaşatmıştır.”²⁷ âyetinde ifade edildiği veçhile nefretin sonucu Kâbil, kardeşi Hâbil’i öldürmüş, öldürür öldürmez huzursuzluğu ortaya çıkmış, yapmış olduğu işten pişman

²⁴ A’râf,7/74-81;Hûd,11/84-85;Kasas,28/59. Kaymakcan, Recep, *Ahlâk ve Değerler Eğitimi*, s.27.

²⁵ İmam Mâlik, *el-Muvatta*, Çağrı Yayınları, İstanbul,1992. Husnu’l-Hulk,8.

²⁶ Kaymakcan, Recep, *Ahlâk ve Değerler Eğitimi*, s.27.

²⁷ Mâide, 5/27-32.

olmuştur. Tâ o günden bugüne kadar da insanlar arasında sevgi ile nefret hep ola gelmiştir.

Sevgi varsa nefret de olacaktır. Bu durum tabiidir. Yüce Allah'ın en güzel şekilde yarattığı insanın²⁸ güzel eylemleri sevilirken, Allah'ın varlığını ve birliğini inkâr ederek Allah'ın hakkını ihlâl eden, onun nimetlerine nankörlük eden, diğer insanların ve varlıkların haklarını çiğneyen insanın davranışlarından da nefret edilmesi normaldir.

Toplumda sevgi mi? nefret mi? gâlip gelmeli? diye düşünmeden edemiyoruz. Şu ânda yeryüzünde sevgi kültüründen ziyade nefret kültürünün egemen olduğu âyân beyân ortadadır. Irak, Bosna Hersek, Filistin, Ruanda, Arakan, Doğu Türkistan ve en son da Suriye'de çoluk, çocuk, genç, ihtiyar demeden dünyanın neresinde olursa olsun milliyetinden veya dininden vb. sebeplerden dolayı katledilen insanlara baktığımızda nefret kültürünün egemen olduğunu ortaya çıkıyor.²⁹ Diğer İslâm beldelerindeki kardeşlerimizi sevmeyi, onlara acımayı, dertleriyle dertlenmeyi bir tarafa bırakın biz ülkemizde bile birbirimizi sevme konusunda zaafı olan bir millet hâline geldik ya da getirildik.

“Bu hadisin yakın anlamlısı ve daha şümüllü tarif getireni şudur: “*Din, sevgi ve nefretten ibarettir.*” Müthiş bir özetlemedir nizâmı: Nizâmın temelleri, iman esaslarıdır çünkü. İman ise bir kabul ve beğenmedir. Bu beğenme akılla beraber gönülle olur. Hatta gönül hem önce hem de baskındır. Çünkü inancın güzeli, gayba imandır. Gözle görülen ve tecrübeyle edilene inanç bir bakıma zorakidir. Gayba imanda bir sevgi ve gönül verme vardır.”³⁰

“*Din, sevgi ve nefretten ibarettir.*” Hatta hakka sevgi, bâtıla buğz. Haklıya, sevgi; haksıza buğz. Dürüste sevgi, sapık ve sahteye buğz. Korkaklığa nefret, cesârete sevgi; tembele nefret, çalışkana sevgi; Allah'a itaat edene sevgi, âsiye nefret... Yani Allah rızası için sevmek. Onun yolunda yürüyen sevmek aksini sevmemek.”³¹

“En güzel iş ve makbûl amel; Allah rızası için sevmek ve O'nun için başkasını yermek, dost ile düşmanı seçer. Böylece İslam Ümmeti içinde ilâhî muhabbete dayanan bir sevgi ağı örülür.”³²

4.2. Allah'ı Sevmek Aslı Vazîfemizdir

Bizi yaratan, varlığından ve birliğinde haberdar eden bizlerin doğru yolu bulup zulûmattan nura ulaşmamız için peygamberler gönderip ebedî saadetin yollarını gösteren Allah'ı sevmek ilk ve aslı vazîfemizdir.

²⁸ Tin,95/4.

²⁹ Bu ülkelerde katledilen soydaşlarımızın veya kardeşlerimizin sayısını bilen var mı? Buralarda veya diğer beldelerden milliyetinden ve dininden dolayı katledilen insanların istatistikleri, BM'de var mı? Haberlerde veya araştırmalarda verilen rakamlarda bir varsayımdan ileri geçmemektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ne işe yarar? Güçlüye mi? Zayıfa mı yarar? İnsan Haklarının ne zaman gerçek anlamda tecelli edeceğini zaman gösterecektir. Suriye'de 6 yılda 700.000 ma'sûm kardeşimizin katledildiğini ifade etmekten geri duramıyoruz.

³⁰ Nar, Ali, *Kırk Hadiste Müşümanın Hüviyeti*, Kayıhan Yayınları, İstanbul,1984. s.39.

³¹ Nar, Ali, *Kırk Hadiste Müşümanın Hüviyeti*, s.40.

³² Nar, Ali, a.g.e.,41.

Allah acıyan, merhamet edendir: “ *Kullarıma, benim bağışlayan, merhamet eden olduğumu, azabımın can yakıcı bir azâb olduğunu haber ver.*”³³ âyetiyle bunu beyan etmiştir.

Yüce Allah’ın sevdiği kişi ve kavimin Allah’ın, emirlerini yerine getiren nehiyelerinden kaçanlar olduğunda şüphe yoktur. O, toplumda denge unsuru olacak bu toplulukların, ümmetin hayırlısı olacağını da beyan etmektedir: “*Siz, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten meneder ve Allah'a inanırsınız.*”³⁴

Allah, dininden dönecek kavimlerin olacağını ve onların yerlerine yeni kavimler halk edeceğini beyan etmiştir: “*Ey iman edenler! İçinizde kim dininden dönerse (böylelerine karşı) Allah öyle bir kavim getirir ki, kendisi onları sever, onlarda Allah’ı severler; mü’minlere karşı yumuşak, kâfireler karşı güçlüdürler. Allah yolunda savaşırlar ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar. İşte bu, Allah’ın dilediğine verdiği fazilettir. Allah, ihsânı bol, her şeyi hakkıyla bilendir.*”³⁵ Bu âyetlerin içeriğinden hareketle Allah, kendi yolunda mücâdele ve mücâhede edenleri ve kınayanların kınamasından korkmayanları da seveceğini ve mükâfatlandıracağını söylememiz mümkündür.

Öncelikle kâinâtın zerresinden kürresine kadar her şey Allah’ındır ve O’nun eseridir. “*Dönüşümüzün*”³⁶, “*bütün işlerin dönüşünün de kendisine ait olduğunu*”³⁷ beyan eden Allah’a hem onu sevmek ve hem de onun nimetlerine şükretmememiz mü’minler olarak boynumuzun borcudur.

Hâkimlerden bazıları: “*Allah sevgisini dünyada aradım, Allah’ın zikrinde buldum.*” demiştir.³⁸

4.3. Rasûlullah’ı Sevmek ve Sünnetine Temessük Boynumuzun Borcudur

Peygamberimiz (s.a.s.), Vedâ Hutbesinde: “*Size iki emanet bıraktım bunlara sarıldığınız müddetçe asla dalâlete düşmezsiniz. Allah’ın Kitâbı ve Nebîs’inin Sünneti*’dir.”³⁹ beyânıyla bize emanet bırakılan Allah’ın Kitâbı Kur’ân-ı Kerîm ve Nebîsi Hz. Muhammed’in (s.a.s.) Sünneti olan iki emâneti öncelikle iyi bir şekilde öğrenip hayatımıza tatbik etmek Peygamberimizin hem bir emri hem emanetine sâhip çıkmanın bir göstergesi hem de onu sevip, Sünnetine tâbi olduğumuzun bir tezâhürüdür.

Öncelikle bu iki emânetten birisi olan “*Nebîsinin Sünneti*”ne tabi olmanın yolları nelerdir? Bunların tespit edilip ortaya konulması öncelikli görevlerimizden biri olduğu aşîkardır. Bu hususta yapılmış bir değerlendirmeyi kayda değer buluyoruz:

“İslâm, öncelikli bir dünya, İslâm’ı evrensel planda yorumlamış olan Sünnet-i Seniyye’yi öğrenmek ve elden geldiğince yaşamakla kurulabilecektir. Bu fert ve toplum hayatının, Sünnet ölçüleri istikâmetinde şekillendirilmesi demektir. “En

³³ Hicr,15/49.

³⁴ Âl-i İmrân,3/110.

³⁵ Koçyiğit, Talat, *Kur’ân-ı Kerim ve Türkçe Meâli*, Kılıç Kitabevi, Ankara, trz. Mâide,5/54.

³⁶ En’âm,6/60.

³⁷ Nûr,24/42.

³⁸ İbn Hacer el-Askalânî, *Münebbihât*, (trc. Ali Aslan),3. Baskı, Eser Neşriyat, İstanbul,1978. s. 142.

³⁹ İmam Mâlik, *el-Muvatta*, Kader,3

güzel hayat modelinden günümüze ve yarınımıza örnekler ve mesajlar aktarabilmektir.”⁴⁰

Abdullah (ö.290/903) babası Ahmed b. Hanbel'den (ö.241/855), İmam Şâfi'nin (ö.204/820) şöyle dediğini zikretmiştir: “Siz Hadis ve Rical'de benden daha bilginisiniz. Şayet Kûfelilerden veya Basralılardan veya Şamlılardan sahip bir hadis olduğunda onu (görüşünü) terk ederim.”⁴¹

Peygamberimizi (s.a.s.) sevmenin ve ona itaat etmenin dinimizin temellerinden olduğu: “(Rasûlüm!) De ki: Eğer Allâh'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın...”⁴²; “Kim Rasûl'e itaat ederse Allâh'a itaat etmiş olur...”⁴³ “Allâh'a itaat edin, Rasûle itaat edin.”⁴⁴ âyetlerinden ve “Bana İtaat eden Allah'a itaat etmiş olur.” hadisinden⁴⁵ O'na itaatin Allah'a itaat olduğunu, O'na isyânın ise Allah'a isyan olduğunu emrettiği hatırdan çıkarılmamalıdır.

Peygamberimizin: “Sizden kim beni babasından, oğlundan ve bütün insanlardan fazla sevmedikçe iman etmiş olamaz.”⁴⁶ “Bana itaat eden Cennet'e girer, bana isyân edense Cennet'e girmek için inat ediyor demektir.”⁴⁷ hadisleri de hem Allah'a hem Rasûlüne itaatin gereğine işaret etmiştir.

Peygamberimize (s.a.s.) itaat, aynı zamanda onun sünnetine tabi olmak ve onun sünneti doğrultusunda yaşamayı da gerektirir. Onun sünnetinin ihmâli ve hiçe sayılması Müslümanların çok ağır bir imtihanı olacaktır. ed-Dârimî'nin (ö.255/869): “...Dinin (zayıflayıp gücünün) kaybolmasının başlangıcı, Sünnet'in terk edilmesiyle olacaktır. Halatın lif lif çözülüp nihâyetinde kopması gibi, din de sünnetlerin bir bir terk edilmesiyle ortadan kalkar.”⁴⁸ değerlendirmesi bu hususun önemini vurgulamaya kâfidir.

İbrahim b. Edhem, bir gün Basra çarşısında gezerken halk başına toplandı ve “Bana duâ edin size icâbet edeyim”⁴⁹ âyet-i celîlesiyle ilgili olarak: “Biz Allah'a duâ ediyoruz fakat müstecâb olmuyor acaba neden? diye sorduklarında dedi ki: “Kalbiniz 10 şeyden ölmüştür. Allah'ı tanırsınız ama hakkını edâ etmezsiniz. Allah'ın kitabını okudunuz ama onunla amel etmediniz. İblisin düşmanlığını iddia edersiniz ama ona tabi olursunuz. Rasûlullah'ın sevgisini iddia edersiniz ama onun izini ve sünnetini terk etmişsiniz. Cennetin sevgisini iddia edersiniz ama onun için amel etmezsiniz. Ateşten korkuyoruz dersiniz ama günahlardan çekinmiyorsunuz. İnanırsınız ki ölüm haktır ama ona karşı tedbir almıyorsunuz. Başkalarının ayıplarıyla meşgul olursunuz ama kendi ayıplarınızı terk etmezsiniz. Allah'ın verdiği rızkı yiyorsunuz ama Allah'a şükretmezsiniz. Ölülerinizi gömersiniz ama onlardan ibret almazsınız.”⁵⁰

⁴⁰ Çakan, İsmail Lütfi, *Hadislerle Gerçekler-2*, Erkam Yayınları, İstanbul, 1993. s.7-8.

⁴¹ el-Beyhakî, *el-Medhalu's-Sunenu'l-Kubra*, 2. Baskı, Beyrut, 1420. c. I, s.164.

⁴² Âl-i İmrân, 3/31

⁴³ Nisâ, 4/80.

⁴⁴ Nisâ, 4/59.

⁴⁵ İlk Hadis Mecmûlârından Hemmâm b. Münebbih'in Hadis Mecmûası, s.15

⁴⁶ el-Buhârî, İman, 8.

⁴⁷ el-Buhârî, İ'tisâm, 2, Ahmed b. Hanbel, c. II, s. 361.

⁴⁸ ed-Dârimî, *Sünen*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992. Mukaddime, s.16.

⁴⁹ Mü'min, 40/60.

⁵⁰ İbn Hacer el-Askalânî, *Münebbihât*, s. 145-146.

“Âlemlere rahmet olarak gönderilen”⁵¹ ve yüreğinde sevgi ve merhamet eksik olmayan: “*And olsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, mü'minlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir.*”⁵² âyeti, Peygamberimizin (s.a.s.) mü'minlere karşı ne kadar şefkât ve merhamet sâhibi olduğunu anlatmaya kâfidir.

Tâif'te Allah'ın tebliğini kendilerine sunmaya geldiğinde kendisini taşıyan buna rağmen: “*Allah'ım onlar beni bilmiyorlar*”⁵³ diye mukâbele eden Peygamberimiz, insanları sevmenin en güzel numûnelerini sunmuştur. kız çocuklarını diri diri gömen bir toplumda Peygamberimizin torunu Ümâme binti Ebî'l-Âs'ı (Zeyneb'in kızı) sırtında taşımaya⁵⁴, şefkâtli ve merhametli olduğuna dair delillerden sadece biridir.

4.4. İnsanlara Sevgi Saygı Merhamet Yerine Kin Nefret Öfke Biriktirme Mü'minlerin Vasıfları Olamaz

Allah Tealâ, Hz. Mûsâ (a.s.) ve Hz. Hârûn'u (a.s.) Peygamber olarak Firâvun'a gönderdiğinde: “*Ona yumuşak söz söyleyin. Umulur ki öğüt alır veya korkar.*”⁵⁵ diyerek uyarılmış, Peygamberimizin (s.a.s.) kâfirlere ve müşriklere tebliğinde ise nefret yerine sevgiyi hâkim kıldığını, kaba davranmaktan sakındığını şöyle ifade etmiştir: “*O zaman, Allah'tan bir rahmet sebebiyle onlara yumuşak davrandın ve eğer sen, kaba, katı yürekli olsaydın, mutlaka senin etrafından dağılırlardı. Artık onları affet ve onlar için mağfiret dile ve işler konusunda onlarla müşavere et (danış). Azmettiğin zaman, artık Allah'a tevekkül et. Muhakkak ki Allah, tevekkül edenleri (Allah'a güvenenleri) sever.*”⁵⁶

Peygamberimizin (s.a.s.) yaşamında, nefret yerine sevgi hâkim olmuştur: “*Biri söz söylediği zaman tebessüm ederdi*”⁵⁷ “*Kardeşinin yüzüne tebessüm etmen sadakadır.*”⁵⁸ buyurmuştur.

Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “*Mahşer gününde Ârş-ı A'lâ'nın gölgesi altında 7 sınıf insan gölgelenecektir. Bunlar: Adâletli idareci. Allah'a ibadet ederek yetiştirilen genç. Gönlü mescitlerde olan kimse. Allah için bir birini seven iki kimse. Güzel ve mevki sahibi bir kadının zinâ teklifini kabul etmeyen kişi. Sağ elinin verdiğini sol eli duymayan (gizli iyilik yapan) kimse. Tenhalarında Allah aşkıyla ağlayan kimse.*”⁵⁹

Peygamberimizin (s.a.s.): “*Birbirini sevmekte, birbirine acımakta ve birbirlerini görüp, gözetmekte mü'minler, tek bir vucûd gibidirler. O vucûdün bir organı rahatsız olunca, öteki organların tamamı uykusuzluk ve derin bir rahatsızlık hisseder, hasta organın ızdırabını paylaşırlar.*”⁶⁰ tanımıyla mü'minlerin birbirlerinin sıkıntılarını yüreklerinde hissetmeleri ve birbirlerinin sıkıntılarını paylaşmaları birbirlerini sevmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

⁵¹ Enbiyâ,21/7.

⁵² Tevbe,9/127.

⁵³ el-Buhârî, Enbiyâ, 54.

⁵⁴ el-Buhârî, Edeb,18.

⁵⁵ Tâhâ,20/44.

⁵⁶ Âl-i İmrân,3/159.

⁵⁷ Ahmed b. Hanbel, c.V,s.198,199.

⁵⁸ et-Tirmizî, Sünen, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992. Birr,36,

⁵⁹ el-Buhârî, Ezan,36.

⁶⁰ el-Buhârî, Edeb,27; Müslim, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992. Birr, 17.

Vehb b. Münebbih (ö. 114/728) şu rivayette bulunmuştur: “Tevrat’ta şu gelecekler yazılıdır: “ *Dünyada aızığını hazırlayan Ahirette Allah’ın Habibi olur. Dünyada yaşamak sevgisini terk eden kıyâmette emindir...*”⁶¹

İslâm mütefekkirlerinin yaşamlarına ve fikirlerine baktığımızda, atalarımızın bıraktığı altın mesâbesindeki sözleri kin, nefret, öfke yerine aşk, sevgi, saygı, şefkât ve merhameti koymayı öngörmektedir. Bunlardan bazılarına yer vermek istiyoruz:

Atalarımızın sevgiye dair söylediği: “*İmanın süsü, ruhların sesi, götürür sisi Allah sevgisi.*”⁶² sözü de manidardır.

4.5. İnsanları Bir Birine Kaynaştıracak Bağ Selamdır

“Hz. Peygamberden sonra Müslümanlar sevgiye dayalı Kur’an öğretisini yaymak için büyük çaba sarf etmişlerdir. Bu alanda en büyük katkının tasavvuf ehlinde geldiğinde hiçbir kuşku yoktur. Allah ile bağı koparan, kendine yabancılaşan ve dolayısıyla yaşam coşkusu yitiren insanı yeniden hayata kavuşturmak, başka bir deyişle, onu yeniden insanlaştırmak ancak vahye dayalı dinlerin temelini oluşturan sevgiyi sunmakla mümkündür. İslamiyet’te sevgi kavramı tanımıyla bu çerçevede değerlendirilmelidir. Çünkü o sevgiyi insanların kalplerinde egemen kılmaya yönelik bir dindir.”⁶³

Peygamberimiz (s.a.s.) Cennet’e girmeyi imanla, aramızdaki muhabbeti ise selamla irtibatlandırmıştır: “*İman etmedikçe mü’min olamazsınız mü’min olmadıkça Cennet’e giremezsiniz. Birbirinizi seveceğiniz bir şeyi haber vereyi mi? Aranızda selamı yayınız.*”⁶⁴

Peygamberimiz (s.a.s.) insanları birbirine kaynaştıracak bağın selam olduğunu: “*Ey insanlar! Selamı yayınız. Yemek yediriniz. Akrabalarınızı ziyaret ediniz. İnsanlar uykuda iken namaz kılmız; selametle cennete girersiniz.*”⁶⁵ sözleriyle ifâde etmiştir.

Abdullah b. Ömer (ö.73/693):“*Biz, sırf selam hatırına çarşıya çıkarız, karşılaştığımız insanlara selam veririz.*”⁶⁶ diyerek Peygamberimizin bu tavsiyesini nasıl uyguladıklarının da örneğini sunmuştur.

Peygamberimiz (s.a.s)“*İslam’ın hayırlısı kimdir?*” sorusuna:“*Yediğinden yedirmen tanıdığın ve tanımadığına selam vermendir.*”⁶⁷ karşılığını vermiştir.

5. Batıdaki Söylem Sevgi Saygı Merhamet Değil Nefret Terör ve İslamofobidir

11 Eylül 2001’de İkiz Kulelerin yıkılmasından sonra müslümanlara karşı söylem sevgi, merhamet yerine nefret, terör ve İslamofobiadır. 11 Eylül’ün Uluslararası Kur’an Yakma Günü⁶⁸ ilan edilmesi İslam’ı terör ve nefretle özdeşleştirme girişimi, İslamofobik çabaların bir ürünüdür.

⁶¹ İbn Hacer el-Askalânî, *Münebbihât*, s. 152.

⁶² <http://hasbahcegazetesi.com/kisi-sevdigi-ile-beraberdur> Erişim Tarihi: 29 11 2016.

⁶³ Bkz. Akdemir, Salih, *İslamiyet-Hiristiyanklık Kavramları Sözlüğü*, “Sevgi” mad. c. II, s. 671.

⁶⁴ *Müslim*, İmân,22.

⁶⁵ *Müslim*, İmân,93-94.

⁶⁶ Mâlik b. Enes, *el-Muvatta*, Selâm, 6

⁶⁷ *el-Buhârî*, İman,6,20.

⁶⁸<http://www.dunya.com/gundem/abd039de-kur039an-i-kerimi-yakma-gunu-haberi-123595>.

Erişim Tarihi: 30.11.2016 Ayrıca bu konuda bir haber: “Görünüşe bakılırsa “Uluslararası Kur’an yakma günü” gibi saçma bir girişimin mimarlığını yapan ve Başkan Obama’nın ultiatomuyla bu işten vazgeçen Rahip Terry Joned “muradına” erdi. Küçük bir Florida

Danimarka'da sözde nefret söylemleri, kan ve gözyaşından hoşlanan bir Peygamber olarak Hz. Muhammed'in (s.a.s.) takdim edilmeye çalışılması, kısaca Karikatür Krizi diyebileceğimiz durum sevgi, merhamet yerine nefret, terör ve İslamofobi temellidir.

1993 yılında Almanya Solingen'de bir gurbetçi vatandaşımızın evinin kundaklanması sonucu ölen 5 vatandaşımızın öldüğü hadise de sevgi, merhamet yerine ırkçılık, kıskançlık, nefret, terör ve İslamofobiktir. Türkler, bizlerin çalışma alanlarını daraltıyor, ekmeğimize mani oluyor söylemiyle kazan kaldırıp soydaşlarımızı rahatsız ederek Almanya'dan ülkemize göçe zorlamalarının altında yatan sebepleri çözmemiz zor olmasa gerektir.⁶⁹

6-Değerler Eğitimi Müfredatında Sevgi ve Saygı Eğitimine Dâir Bazı Önerilerimiz

Son yıllarda Değerler Eğitimi'ne hem ilk hem orta hem de yükseköğretim programlarında yer verilmektedir. İlk, orta ve yüksek eğitim ve öğretim kurumlarında verilen Değerler Eğitimi Müfredatında özellikle sevgi ve saygı kavramları yanında alçakgönüllülük, hoşgörü, sorumluluk, yardımseverlik vs. diğer kavramlar üzerinde hassasiyetle durulmaktadır.

Bartın Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde ve Eğitim Fakültesinde İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Bölümü Değerler Eğitimi dersi, 2 saat zorunlu olarak okutulan dersler arasında yer almaktadır.

2013-2014 Eğitim Öğretim yılında bu dersi vermiştim. Derslerden edindiğimiz tecrübe ve yapmış olduğumuz anketten⁷⁰ hareketle hadis metinlerinden yararlanılarak nasıl bir müfredât programı hazırlanıp, nasıl bir eğitim verilebileceği ile ilgili görüş ve önerilerimizi sunmak istiyoruz.

1.Kâinâtın sâhibi, zerreden küreye her şeyin hâliki olan Allah'ın varlığı ve birliğini tanıtmak, Değerler Eğitimi müfredatında ana amaçlardan 1. olmalıdır.

2.Tevhid Mücâdelesinde bütün peygamberlerin verdiği mücadelelerden örnekler Değerler Eğitimi programında bir üniteye verilmelidir.

3.Tevhid Mücâdelesinde asıl gayenin İlay-ı Kelimetullah'ı gerçekleştirmenin yanında muhatap olan insanları zorlama, tehdit, katletme gibi eylemlerin ne Peygamberimizin (s.a.s.) ne de Ashâb-ı Kirâm'ın idealleri arasında yer almadığı, asıl gayelerinin tebliğ ve inzâr olduğu, şiddet, tehdit, tedhiş (terör) olmadığı hayati pahasına, kendisine ve ailesine zulmedenlere karşı sevgi ve merhametle mücâdele verdiği, Değerler Eğitimi müfredatında temel alınacak ilkeler arasında yer almalı ve Peygamberlerin Tevhid Mücâdelesini en ince ayrıntılarına kadar Kur'ân ve Hadisler ışığında bir ünite tahsis edilerek verilmelidir.

Kilisesi'nde toplanan bir grup,Rahip Wayne Sapp'ın önderliğinde Kur'ân-ı Kerim'in bir nüshasını yaktı. Olayı izleyenler arasında Terry Jones da vardı. Dün Kur'an-ı Kerim yakılmadan önce göstermelik bir jüri kuruldu ve 8 dakikalık yargılamadan sonra Kur'an'ın yakılmasına karar verildi. Adeta bir tiyatro mizanseninde devam eden olay, 10 dakika boyunca yanan Kur'an'ın kül olmasıyla sonlandı. Geçen yıl Terry Jones'ın bu saldırgan girişimi Türkiye dâhil tüm İslam ülkelerinden büyük tepki almıştı.http://www.usasabah.com/Guncel/2011/03/21/kuran_yakma_provokasyonu.Erişim Tarihi:30.11.2016.

⁶⁹ https://tr.wikipedia.org/wiki/Solingen_Facias%C4%B1 Erişim Tarihi:17.11.2016.

⁷⁰ Köycü,Erdoğan,*Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Eğitimi Bölümü Öğrencilerinde Ahlâk ve Değerler Eğitimi Algısı*,Dünden Bugüne Türkiye'de Beceri,Ahlâk ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu Tam Bildiri Metni,Ankara,2016. c.I.s.553-574.

4. Ashâb-ı Kirâm'ın öncelikle Ashâb-ı Suffa'da Peygamberimizden (s.a.s.) aldığı sevgi, saygı, merhamet eğitimi yanında bu değerleri hayatlarına tatbiklerinin İslâm'a davet ettikleri toplumlarda nasıl makes bulduğuna dair bazı dikkat çekici örneklerle Değerler Eğitimi programında bir üniteye verilmelidir.

5. Peygamberimizin hayatından sevgiye dair yaşanmış ibretlik hadiselerden Değerler Eğitimi Müfredat Programında bazı örnekler sunulmalıdır.

6. İläy-ı Kelimetullah uğruna ve Tevhid mücâdelesi vermek için vatanımızı korumanın önemi vurgulanırken ülkemizi ve vatandaşlarımızı sıkıntıya sokan son İhânet hareketi olan 15 Temmuz Darbe Girişimi Vatanın Korunması ve Savunması adı altında bir ünitenin tahsisi elzemdir. Mehmetçiğimizin komutanının Mehmet Vatan nedir? diye sorduğunda: "*Vatan, benim anamdır.*" diye cevap vermesi manidardır. Anamız nasıl sevgi saygı ve hürmete layık ve her türlü kötü durumlardan muhâfazayı hak ediyorsa vatanımızı korumak ve gelecek nesillere intikâli için verilecek her türlü mücâdeleyi hak ettiğinden Değerler Eğitimi Müfredatında yer alması gereken ünitelerden biri olarak ele alınmalıdır.

7. Yapmış olduğumuz anket verilerinden çıkan sonuç sevgi, saygı ve merhamete en muhtaç olduğumuz günleri yaşadığımızı, 15 Temmuz 2016 tarihinde Millete Darbe girişimiyle ülkemizin ve top yekûn vatandaşlarımızın başına örülme istenen çorapların kendi içimizden çıkan sevgi, saygı ve merhametten yoksun satılık ruhlar olduğu da asla unutulmamalıdır. Bu satılık ruhları ve vatan hainlerini madden destekleyen ve maşa olarak kullanan ülkelerin de asla bizim dostumuz olamayacağı öğretilmelidir.

8. Sevgi, saygı, huzûr ve sukûnun hâkim olduğu bir ev, bir köy, bir şehir, bir ülke ve top yekûn bir dünya için Yunus Emre'nin ifadesiyle: "*Sevelim, sevelelim dünya kimseye kalmaz.*" dememiz en yüce değerlerden biri olarak Ailede, Ülkede ve Dünyada Sevgi, Saygı ve Barış kavramları Değerler Eğitimi müfredatında yer almalıdır.

SONUÇ

Sevgi, saygı, merhametin hâkim olduğu ev, köy, şehir, ülke ve dünyanın huzur ve sukûn içinde yaşamaması için bir sebep yoktur. Dünyanın son senelerde içine düştüğü kaostan çıkmak için her ülkenin yöneticileri aşgarî insanların yaşam hakkına dokunulmaması gerektiği, kargaşanın, huzursuzluğun faturasının çocuk, kadın, ihtiyarlara kesilmesinin huzur ve sukûnu bozan, sevgisizliğin ve merhametsizliğin bir eseri olduğu unutulmamalıdır.

Hangi din ve ırktan olursa olsun her insanın sevmeye ve sevilmeye ve saygı görmeye hakkının olduğuna inancımız tamdır. Sevginin sadece insanlar arasında değil diğer canlılar arasında bir iletişim vâsıtası olduğu bir vâkıdır. Yoksa yavrularını korumak için kendisinden daha büyük ve güçlü diğer canlılara karşı savunma yapan hayvanların bu tepkilerini ne ile izah edebilirsiniz?

"*Yurtta sulh ve dünyada sulh*" ilkesinin yeryüzüne hâkim olmasının yegâne yolunun en azından her ülkenin kendi haklarını koruduğu kadar diğer ülkelerin haklarına da riâyet edilmesi gerektiği bunun da sevgi ve merhamet eksenli icraatlardan geçeceğine inanmalıdırlar. Vedâ Hutbesinde bahsedilen ilkelerin kat kat gerisinde kaldığı Söz de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde var olan ancak uygulanmada zaafı olan, hakların güçlülerin lehine, güçsüzlerin aleyhine uygulandığı müddetçe yeryüzünde sevgi, saygı ve merhametin hâkim olması mümkün değildir.